

Wat fantastisch dat het IISG historische verkenningen heeft gedaan naar de recente geschiedenis en dat flexibilisering één van de thema's is geworden.

Ik ben zeer vereerd dat ik dit onderzoek mag aannemen mede namens de toenmalige FNV werkgroep marflex, maar bovenal namens de flexwerkers die toen al het lef hadden om hun verhaal te vertellen met alle risico's van dien.

Hun verhalen over de onzekerheid wanneer ze konden werken en de manier waarop dat hun privé leven verstoorde. Bij de - toen nog vaste-telefoon zitten wachten hopen op werk. En bovenal de constante onzekerheid over hun inkomen en of ze hun vaste lasten konden betalen.

Schrijnende verhalen die door je ziel snijden.

Ik heb het als een groot voorrecht ervaren dat ik samen met andere vrouwen deze problematiek op de agenda heb kunnen zetten bij de FNV, werkgevers en politiek.

Even terug in de tijd. Daar ontkom je niet aan bij het IISG.

In 1983 werkte ik bij het FNV vrouwensecretariaat en trok ik vaak 's avonds door het land om met groepen vrouwen over hun situatie te praten.

In Breda vertelden vrouwen dat er bij de Edah eerst 80% vast en 20% oproepkracht waren, maar dat in een jaar tijd die verhouding was omgekeerd. In diezelfde week hoorde ik nog twee vergelijkbare verhalen.

Reden om onze FNV jurist te vragen wat er juridisch geregeld was voor oproepkrachten. Het antwoord was 'Niets'. Mijn intuïtie vertelde mij dat dit een groot probleem zou kunnen worden.

De volgende stap was inventariseren bij vrouwensecretarissen van de verschillende bonden en toen ook zij voorbeelden uit hun sectoren kenden, besloten we de werkgroep Marflex op te richten. Voluit marginalisering en flexibilisering van arbeid.

Met deze groep vrouwen hebben we feiten verzameld en plannen gemaakt om het probleem aan te pakken. Te beginnen met de themadag Vrouwenarbeid in de marge.

Daar kwamen 120 vrouwen op af, winkelpersoneel, champignonpluksters, onderwijzers, verzorgenden uit verpleeghuizen. Het bleek een brede waaier van beroepen en sectoren.

Hun wensen werden omgezet in concrete voorstellen en in de vorm van de brochure Flexibele arbeid onder de maat breed verspreid. Om nog

meer vrouwen te betrekken organiseerden we het project Vrouwen knokken voor kwaliteitscontacten in alle regio's en bonden. Ook binnen de FNV zelf ging het niet zonder slag of stoot.

Onze activiteiten leverden veel publiciteit op, vrijwel alle kranten berichten erover, zo ook het NOS journaal. Zaak was om het daarna op de agenda te houden en zowel op de CAO tafel als in wetgeving resultaten te boeken.

Wat het bereiken van resultaten niet makkelijk maakte, is dat werkgevers er bijzonder goed in geslaagd zijn om flexwerk te framen als aantrekkelijk en modern. En vast werk als oudbollig en statisch: niets voor creatieve flexibele mensen. En dat willen we toch allemaal zijn! Nou laat mij u vertellen: dat is nepnieuws avant la lettre.

Werkgevers beweren dat het door de flexwet komt dat ze mensen op straat moeten zetten. Tot op de dag van vandaag leeft dat denkbeeld. Blijf zelf nadenken. Trap er niet in.

Werkgevers proberen daarmee te verhullen dat ze structureel werk op een koopje willen laten uitvoeren en hun ondernemingsrisico afwentelen op de maatschappij. Liever mensen een paar maanden in de ww sturen, dan ze een vast contract aanbieden. Op kosten van de belastingbetaler.

Een groot deel van de huidige flexwerkers kampt met dermate veel onzekerheid dat ze daadwerkelijk in de knoop komen, financieel, emotioneel en zelfs qua gezondheid. Flexwerk regeert hun leven.

Flexwerkers moeten soms 60 uur in drie kleine baantjes werken voor een minimaal inkomen. En stellen belangrijke keuzes m.b.t. wonen, kinderen en hun passies in het leven uit.

En zoals altijd komen juist kwetsbare groepen in de samenleving in de kwalijke vormen van flexwerk terecht.

Kortom de kern van het vraagstuk was en is de onzekerheid.

Ik hoop dat in de discussie zo meteen consequent de hamvraag wordt gesteld: levert dit idee daadwerkelijk een bijdrage aan het inperken van deze onzekerheid en het aanpakken van de uitwassen. Een mooie uitdaging voor de dagvoorzitter?

Over alle resultaten die de afgelopen decennia binnen en buiten de FNV zijn geboekt valt nog uren te vertellen. Hopelijk is het IISG in de gelegenheid een vervolgonderzoek op te zetten. Het is uiterst waardevol om met behulp van jullie inzichten lessen uit de geschiedenis te vertalen naar de toekomst. Nogmaals mijn dank voor het onderzoek Precaire polder.